

סקר צרכים בקרב מטפלים זרים בסיעוד

דו"ח מסכם

נובמבר 2023

במסגרת תוכנית החירום של ג'וינט אשל במלחמת חרבות ברזל הוחלט לבנות מעטפת חוסן ותמיכה למטפלים זרים בסיעוד כדי למנוע את עזיבתם את הארץ מחד ולסייע להם במתן טיפול הולם לעצמם ולזקנים שבטיפולם בעת המאתגרת הזו.

כחלק ממעטפת המענים שאנו נותנים בשיתוף פעולה עם רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הרווחה, ביטוח לאומי, עמותת CIMI, וקיירגיברס ישראל, יצאנו לסקר שמטרתו ללמוד על המאפיינים והצרכים של המטפלים הזרים בסיעוד כדי לדייק את המענים שאנו נותנים ונמשיך לתת לאורך המלחמה.

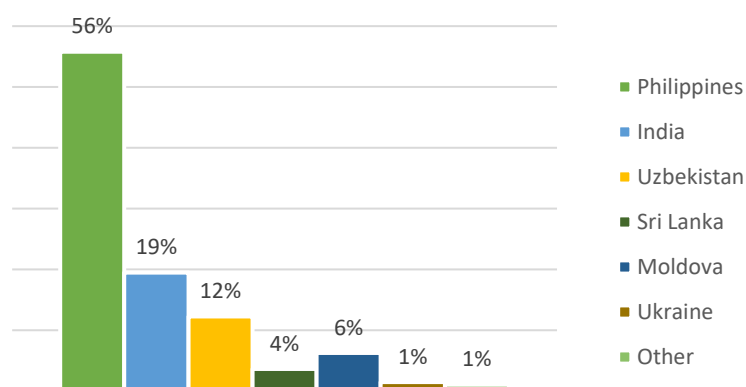
הסקר הופץ בשפה האנגלית ובשפה הרוסית (קישור לשאלון בנספח).

הניתוח שלהלן מבוסס על 1484 שאלונים מלאים שהתקבלו.

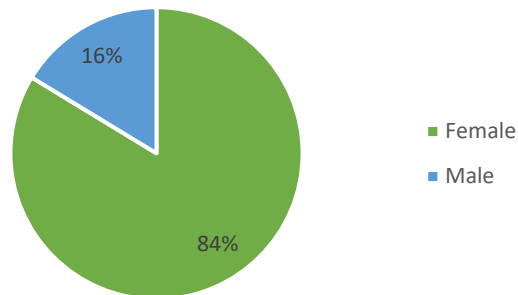
מאפיינים דמוגרפיים

ארצות מוצא

81% מהמשתתפים הם יוצאי אסיה (56% פיליפינים, 19% הודים ו 4% מסרי לנקה) ו 18% מהמשתתפים הם יוצאי מזרח אירופה (12% מאוזבקיסטן, 6% ממולדובה ו 1% מאוקריאנה).

רב המשיבים הן נשים (84%) ומיעוטם גברים (14%)

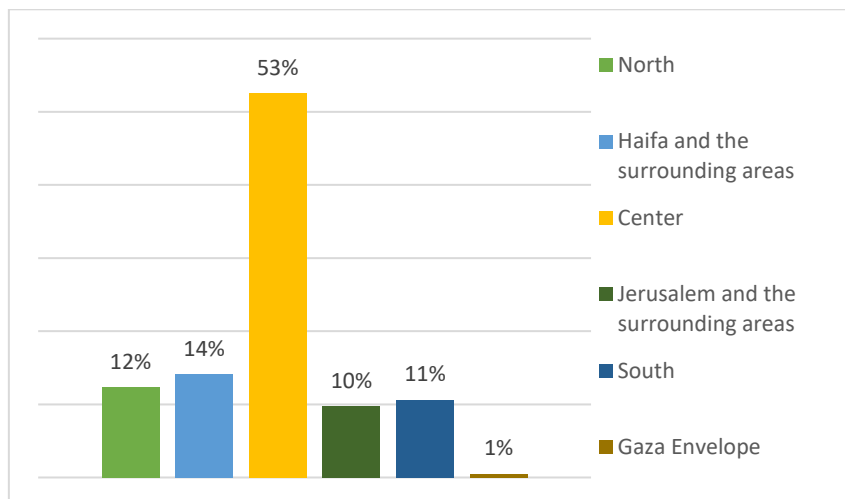

אזור מגורים

מרביתם מתגוררים במרכז הארץ וירושלים (63%).

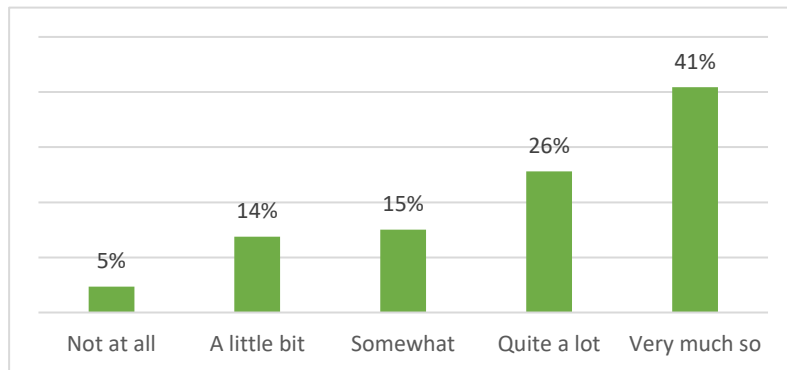
מבין המשיבים 4% הם מפונים (63 משיבים).

מבין המפונים מרביתם פונו לבתי מלון (49%) או לבית משפחת המטופל (30%)

יכולת לשמור על הטיפול היומיומי במטופל

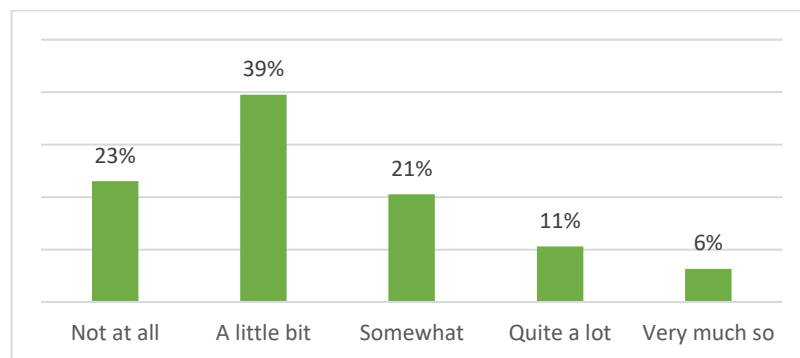
באופן כללי רוב המדגם (67%) הביע יכולת טובה לשמור על שגרת טיפול בצרכי המטופל.

עם זאת, נמצאה השפעה של מדינת המוצא, כך שהסבירות שעובדים.ות ממדינות אוזבקיסטן מולדובה וסרי לנקה יחוו רמת מסוגלות גבוהה נמוך יותר.

קושי לתפקד כמטפל

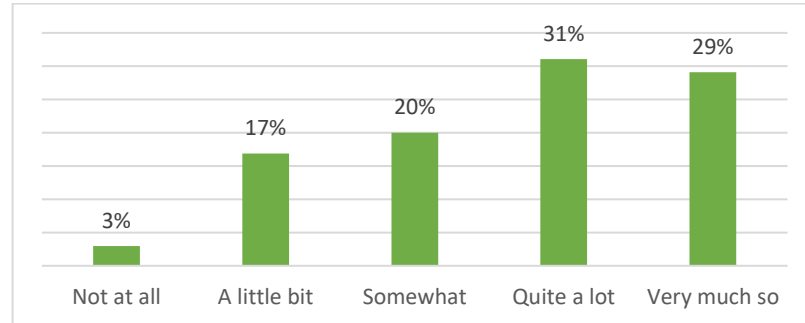
באופן כללי, רוב המדגם (62%) לא הביע קושי בתפקוד כמטפל.ת.

אולם, מטפלים מארצות מוצא במזרח אירופה נמצאו בעלי סבירות גבוהה יותר לחוות קושי ברמה גבוהה בתפקוד כמטפלים.

הכירות עם כללי בטיחות

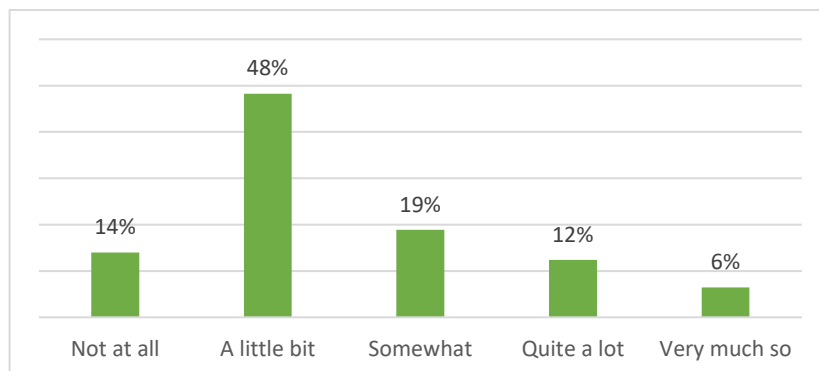
רוב המדגם (60%) דיווח על היכרות טובה מאוד או טובה עם כללי בטיחות בחירום.

אולם, עובדים מארץ מוצא אוזבקיסטן, וכן נשים, בעלי סבירות לדווח על רמת ידע פחותה יותר. יתר על כן, עובדים שפונו ממקום המגורים הקבוע שלהם (כלומר – התגוררו טרם לכן בקו עימות), בעלי סבירות נמוכה יותר לדווח על רמת ידע טובה עם כללי הבטיחות.

מצב רוח

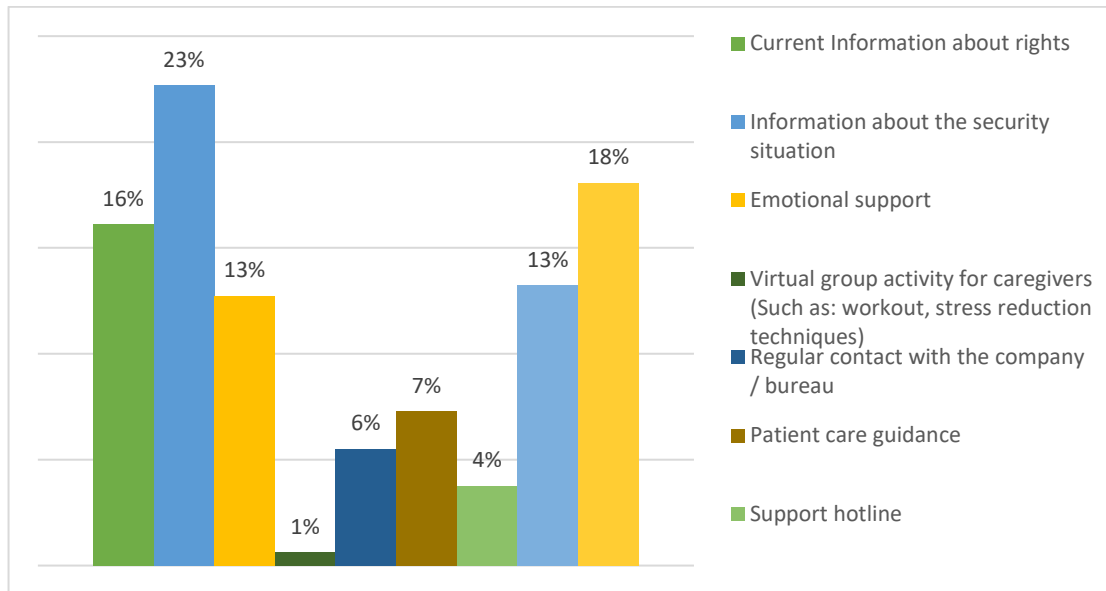
רוב המדגם (62%) לא דיווח על ירידה במצב הרוח בשל המצב הנוכחי או על ירידה מעטה.

כאשר עובדים מארץ מוצא סרי-לנקה נמצאו בעלי עמידות הטובה ביותר של מצב הרוח למצב הנוכחי. לעומת זאת, עובדות נשים נמצאו בעלות רגישות גבוהה יותר להשפעה על מצב הרוח.

מענים שעשויים לסייע להתמודדות במצב הנוכחי

בהתייחס למענים הרצויים להתמודדות עם המצב, בניתוח כלל המדגם עלה כי המענה הדרוש ביותר הוא מידע – בין אם מידע על המצב הבטחוני (23%) או מידע על זכויות העובד.ת. לאור המצב הנוכחי (16%). ערוץ תמיכה נדרש נוסף הוא תמיכה ממשפחת המוצא של העובד (18%).

ניכר כי ההעדפה לסוגי תמיכה אלה הינה של עובדים מארצות מוצא של המזרח הרחוק (לעומת עובדים מארצות מזרח אירופה). יתר על כן, הצרכים הייחודיים של תמיכה בקרב עובדים שפונו היו מידע על המצב, ומעורבות משפחת המטופל.

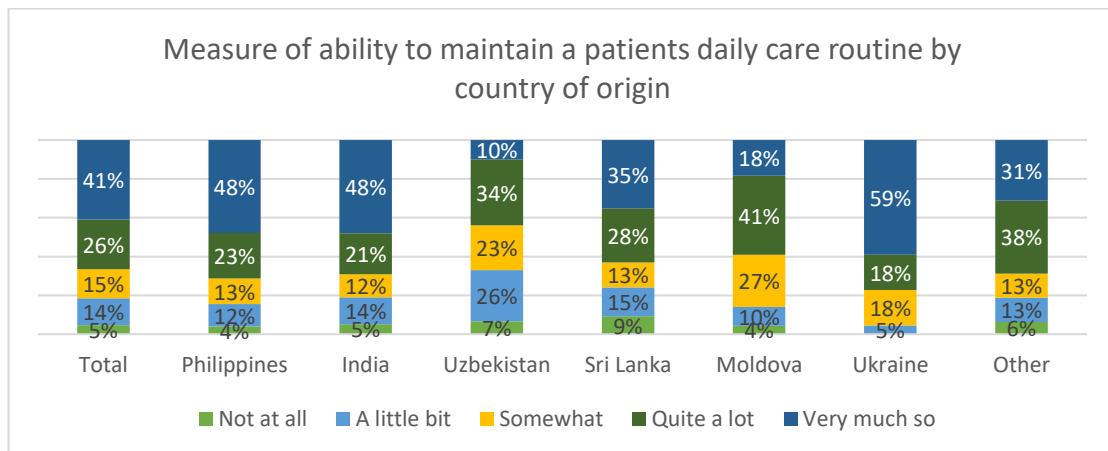
יכולת לשמור על הטיפול היומיומי במטופל

- עובדים מארצות המוצא אוקראינה, פיליפינים והודו, מדווחים על יכולת לטיפול טוב ביותר בצרכי המטופל בשכיחות גבוהה יותר, לעומת עובדים משאר ארצות המוצא
- עובדים מאוזבקיסטן ומולדובה הביעו רמות מסוגלות פחותות בהרבה, לעומת עובדים מאוקראינה, לתת מענה לצרכי המטופל.

ראשית, נמצא כי קיים קשר מובהק בין מדינות המוצא של העובדת לבין תחושת המסוגלות לתת מענה לצרכי המטופל ($X^2(35) = 1627.533, p < 0.001$). ניתן לראות כי עובדים מארצות המוצא אוקראינה, פיליפינים והודו, הביעו יכולת לטיפול טוב ביותר בצרכי המטופל בשכיחות גבוהה יותר, לעומת עובדים משאר ארצות המוצא.

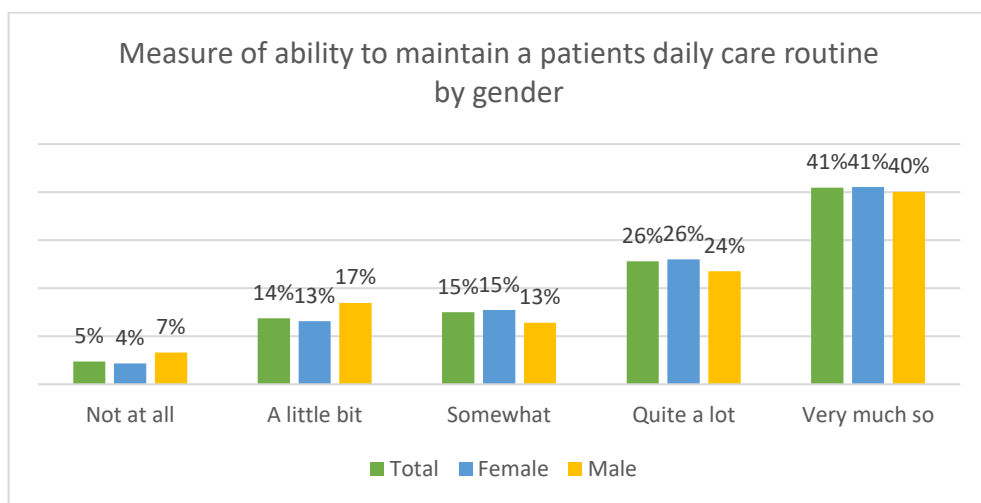
בבחינת ארצות המזרח לבדן (פיליפינים, הודו, סרי-לנקה), נמצא גם כן קשר מובהק בין מדינת המוצא למסוגלות לתת מענה לצרכי המטופל ($X^2(15) = 108.107, p < 0.001$). כך שעובדים מסרי לנקה הביעו מסוגלת מעט פחות טובה לתת מענה לצרכי המטופל. יש לציין כי ההבדל בין המדינות נבע מהבדל בין כמות העובדים שדירגו את יכולתם לתת מענה 'טוב מאוד' לעומת 'די הרבה'. בבחינת ארצות מזרח אירופה לבדן (אוזבקיסטן, מולדובה, אוקראינה), גם נמצא קשר מובהק ($X^2(15) = 132.720, p < 0.001$). כך שעובדים מאוזבקיסטן ומולדובה הביעו רמות מסוגלת פחותות בהרבה, לעומת עובדים מאוקראינה, לתת מענה לצרכי המטופל.

- גברים דיווחו על מסוגלות נמוכה לתת מענה לצרכי המטופל בשכיחות גבוהה יותר בהשוואה לנשים.

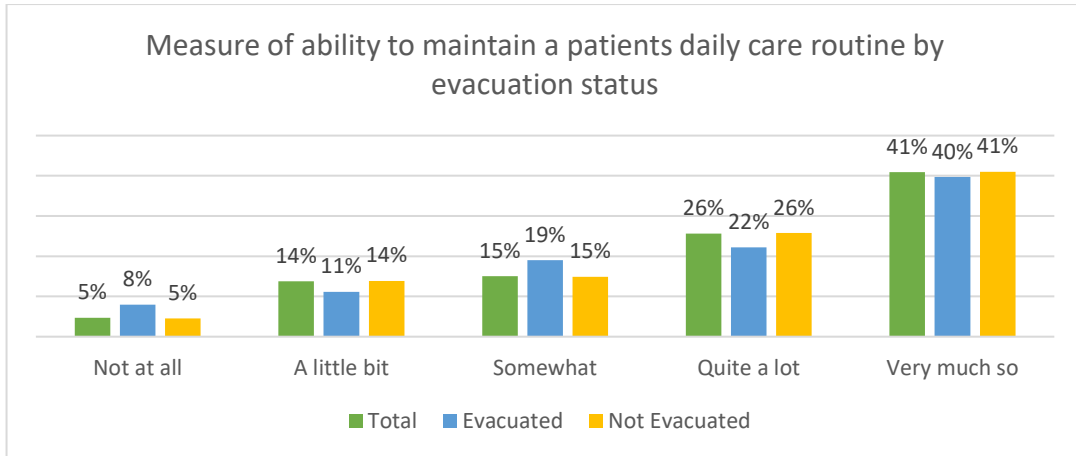
באופן דומה, נמצא גם כי קיים קשר מובהק בין מגדר העובדת לבין תחושת המסוגלות לתת מענה לצרכי המטופל ($X^2(35) = 1545.033, p < 0.001$). כך, שגברים הביעו מסוגלות נמוכה לתת מענה לצרכי המטופל בשכיחות גבוהה יותר. עם זאת, בבחינה של הבדלים בין המגדרים, לא נמצא הבדל מובהק במוצע בדירוג ($t(1482) = -1.478, p = 0.14$).

- לא נמצא הבדל מובהק במוצע בדירוג בין עובדים שפוננו לאלו שלא פונו.

בבחינת תלות עם סטטוס הפינוי, נמצא כי אין תלות מובהקת בין סטטוס הפינוי לתחושת המסוגלות לתת מענה לצרכי המטופל ($X^2(4) = 6.353, p = 0.174$). בהתאם, בבחינה של הבדלים בין עובדים שפוננו לאלו שלא פונו, לא נמצא הבדל מובהק במוצע בדירוג ($t(1482) = 1.684, p = 0.092$).

קושי לתפקד כמטפלת

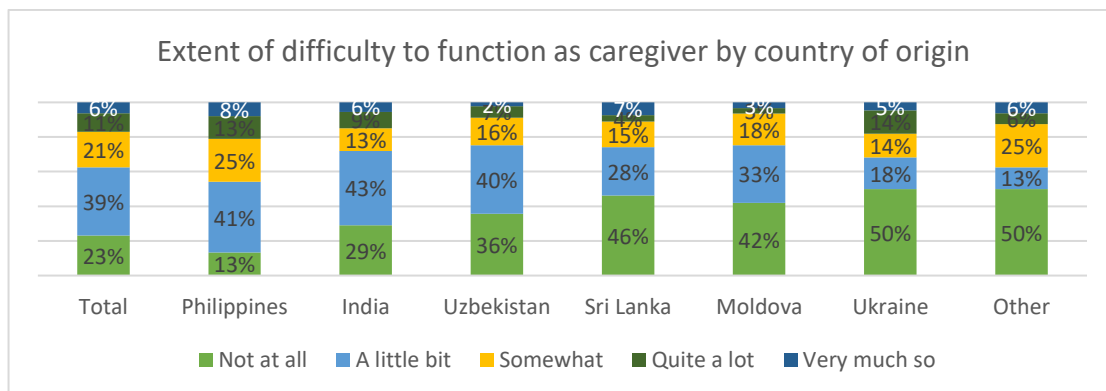
על פי ארץ מוצא

- עובדים מארץ המוצא אוזבקיסטן דיווחו על קושי רב, לעומת עובדים משאר ארצות המוצא.
- עובדים ממדינות מזרח אירופה דיווחו בשכיחות גדולה יותר על קושי משמעותי לתפקד כמטפלים, לעומת מדינות אסיה.

נמצא כי קיים קשר מובהק בין מדינות המוצא של העובדת לבין תחושת קושי לתפקד כמטפלת ($X^2(35) = 1522.991, p < 0.001$). ניתן לראות כי עובדים מארץ המוצא אוזבקיסטן הביעו רמת ידע הנמוכה ביותר, לעומת עובדים משאר ארצות המוצא.

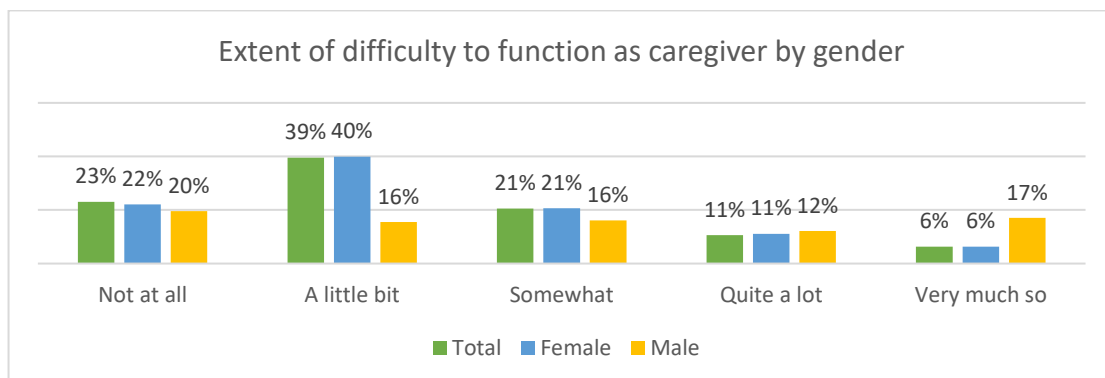
בבחינת ארצות המזרח לבדן (פיליפינים, הודו, סרי-לנקה), נמצא גם כן קשר מובהק בין מדינת המוצא לקושי לתפקד כמטפלת ($X^2(15) = 64.115, p < 0.001$). על מנת לעמוד על מקור התלות, בוצעה השוואה בין מדינות המזרח הרחוק למדינות מזרח אירופה ונמצא קשר מובהק ($X^2(4) = 58.619, p < 0.001$) בין האזור לרמת הקושי, כך שעובדים ממדינות מזרח אירופה דיווחו בשכיחות גדולה יותר על קושי משמעותי לתפקד כמטפלים, לעומת מדינות המזרח הרחוק.

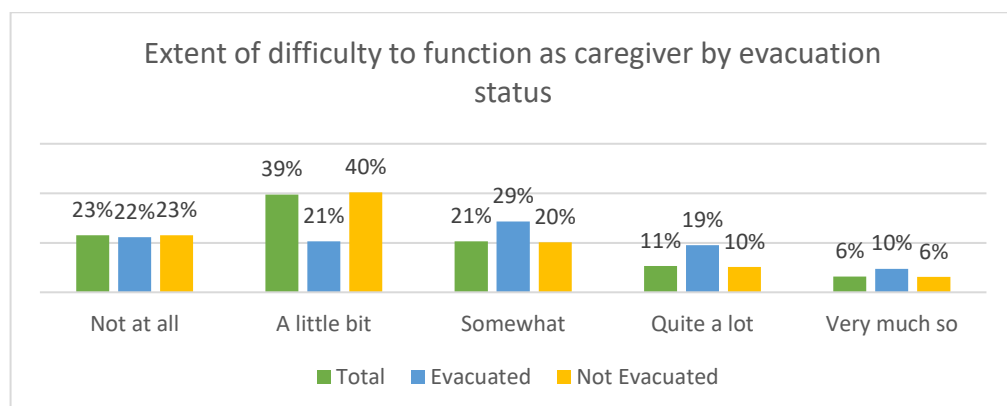
• לא נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג בין המגדרים.

בהתייחס למגדר, לא נמצא קשר מובהק בין מגדר העובדת לבין היכולת לתפקד כמטפל ($X^2(4) = 5.044, p = 0.283$). כך, שגברים ונשים דיווחו על התפלגות יכולת תפקודית דומה. בבחינה של הבדלים בין המגדרים, לא נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג ($t(1482) = -1.434, p = 0.15$).

• לא נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג בין עובדים שפונו לאלו שלא פונו

בבחינת הקשר עם סטטוס הפינוי, נמצא כי אין קשר מובהק בין סטטוס הפינוי לתחושת המסוגלות לתת מענה לצרכי המטופל ($X^2(4) = 5.951, p = 0.203$). בהתאם, בבחינה של הבדלים בין עובדים שפונו לאלו שלא פונו, לא נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג ($t(1482) = -1.506, p = 0.132$).

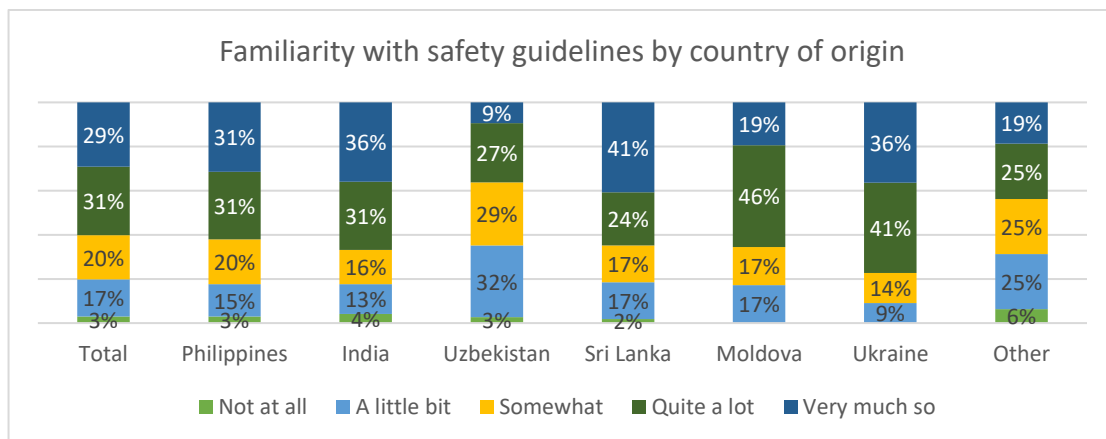
היכרות עם כללי בטיחות

על פי ארץ מוצא

- עובדים מארץ המוצא אוזבקיסטן מדווחים על רמת ידע הנמוכה ביותר, לעומת עובדים משאר ארצות המוצא.
- עובדים מסרי לנקה דיווחו על רמת ידע גבוהה בשכיחות גדולה יותר לעומת שאר מדינות המוצא.

נמצא כי יש קשר מובהק בין מדינות המוצא של העובדים לבין היכרות עם כללי בטיחות ($\chi^2(35) = 1580.374, p < 0.001$). ניתן לראות כי עובדים מארץ המוצא אוזבקיסטן הביעו רמת ידע הנמוכה ביותר, לעומת עובדים משאר ארצות המוצא. בבחינת ארצות המזרח לבדן (פיליפינים, הודו, סרי-לנקה), נמצא גם כן קשר מובהק בין מדינת המוצא לידע על כללי בטיחות ($\chi^2(15) = 64.115, p < 0.001$). כך שעובדים מסרי לנקה הביעו רמת ידע גבוהה בשכיחות גדולה יותר לעומת שאר מדינות המוצא.

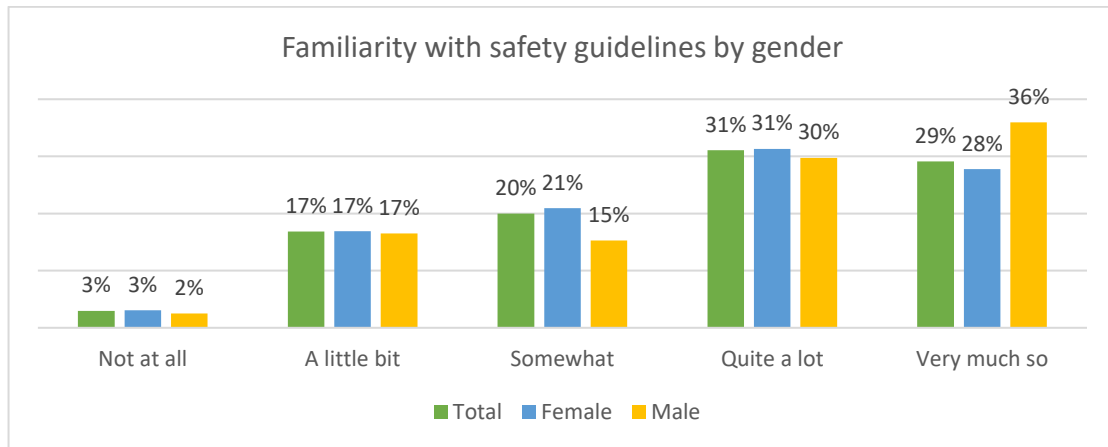
על פי מגדר

- נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג, כך שנשים דיווחו בממוצע על רמת ידע נמוכה יותר.

בהתייחס למגדר, לא נמצא קשר מובהק בין מגדר העובדים לבין ידע על כללי בטיחות ($\chi^2(4) = 8.279, p = 0.082$). כך, שגברים ונשים דיווחו על התפלגות דומה ברמת הידע. עם זאת, בבחינה של הבדלים בין המגדרים, נמצא הבדל מובהק

בממוצע בדירוג $(t(1482) = 2.023, p = 0.04)$, כך שנשים דיווחו בממוצע על רמת ידע נמוכה יותר.

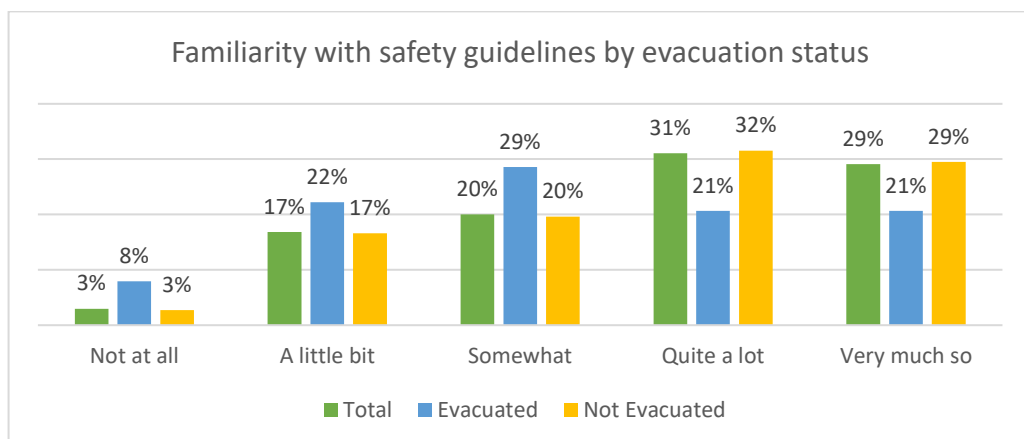

על פי סטטוס פינוי

• עובדים שפונו דיווחו בממוצע על היכרות פחות טובה עם כללי הבטיחות

בבחינת הקשר עם סטטוס הפינוי, נמצא כי ישנו קשר קרוב למובהק בין סטטוס הפינוי לידע על כללי בטיחות $(\chi^2(4) = 9.069, p = 0.059)$. בהתאם, בבחינה של הבדלים בין עובדים שפונו לאלו שלא פונו, נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג $(t(1482) = 2.233, p = 0.026)$, כך שעובדים שפונו דיווחו בממוצע על היכרות פחות טובה עם כללי הבטיחות.

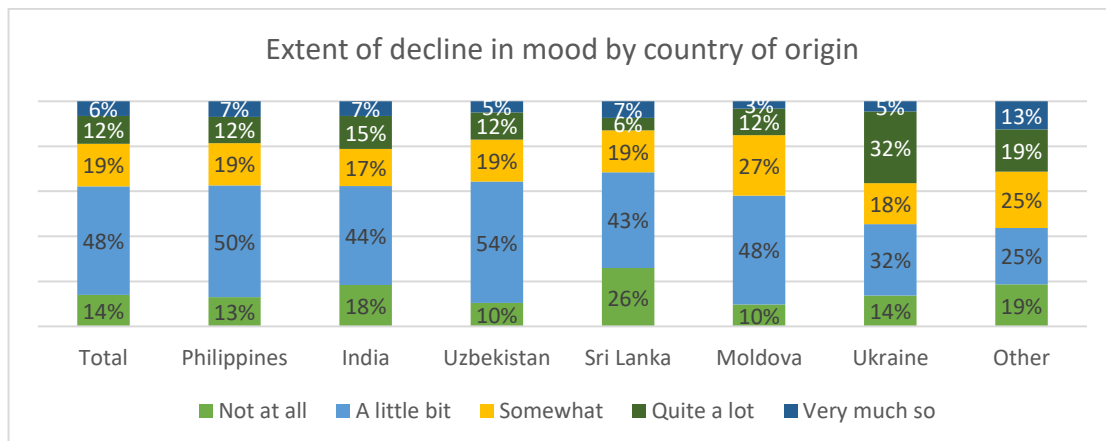
ירידה במצב הרוח

על פי ארץ מוצא

- בהשוואה בין ארצות מוצא באסיה לעומת ארצות מזרח אירופה, לא נמצא קשר מובהק בין אזור המוצא למצב הרוח
- ניתן להסיק שהתלות בין ארץ המוצא של העובד לירידה במצב הרוח נובעת מהייחודיות של עובדים מסרי לנקה המדגימים עמידות הגבוהה ביותר לשינוי במצב הרוח.

נמצא כי קיים קשר מובהק בין מדינות המוצא של העובד. לבין דיווח על ירידה במצב הרוח בעקבות המצב ($X^2(35) = 1522.991, p < 0.001$). עם זאת, בהשוואה בין ארצות מוצא במזרח לעומת ארצות מזרח אירופה, לא נמצא קשר מובהק בין איזור המוצא למצב הרוח ($X^2(4) = 7.720, p = 0.102$). בבחינה של ארצות המזרח לבדן (פיליפינים, הודו, סרי-לנקה), נמצא קשר מובהק בין מדינת המוצא למצב הרוח ($X^2(15) = 25.548, p < 0.043$). כך שעובדים מסרי לנקה הביעו יציבות של מצב הרוח בשכיחות הגבוהה ביותר, לעומת שאר מדינות המוצא. לעומת זאת, בבחינה של ארצות מזרח אירופה לבדן, לא נמצא קשר בין ארץ המוצא לשינוי במצב הרוח ($X^2(15) = 19.328, p < 0.199$).

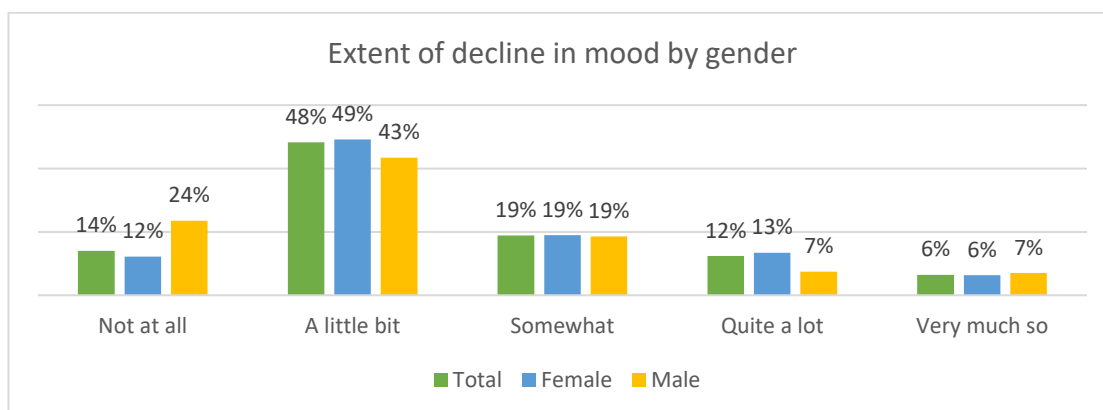

על פי מגדר

- בבחינה של הבדלים בין המגדרים, נמצא הבדל מובהק במוצע בדיווח הירידה במצב הרוח. נשים דיווחו במוצע על ירידה גדולה יותר במצב הרוח.

בהתייחס למגדר, נמצא קשר מובהק בין מגדר העובדת לבין הירידה במצב הרוח, $(X^2(4) = 26.070, p = 0.000)$. כך, שגברים ונשים דיווחו על התפלגות שונה ברמת השינוי במצב הרוח בעקבות המצב. בהתאם, בבחינה של הבדלים בין המגדרים, נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג הירידה במצב הרוח $(t(1482) = -2.850, p = 0.004)$, כך שנשים דיווחו בממוצע על ירידה גדולה יותר במצב הרוח.

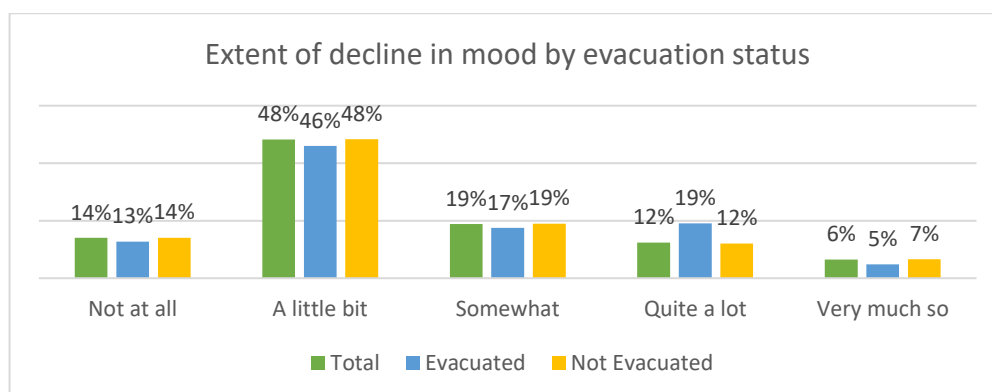

על פי סטטוס פינוי

- בבחינה של הבדלים בין עובדים שפוננו לאלו שלא פונו, לא נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג.

לבסוף, בבחינת הקשר עם סטטוס הפינוי, נמצא כי אין קשר מובהק בין סטטוס הפינוי לשינוי במצב הרוח בעקבות המצב $(X^2(4) = 3.096, p = 0.542)$. בהתאם, בבחינה של הבדלים בין עובדים שפוננו לאלו שלא פונו, לא נמצא הבדל מובהק בממוצע בדירוג $(t(1482) = -0.845, p = 0.398)$.

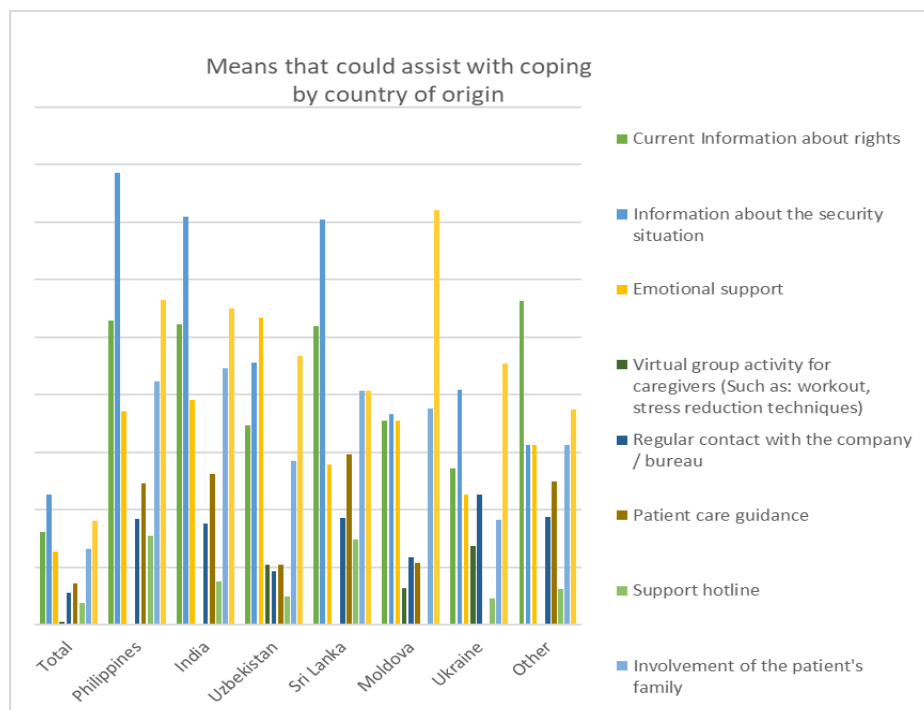
מענים שעשויים לסייע להתמודדות במצב הנוכחי

על פי ארץ מוצא

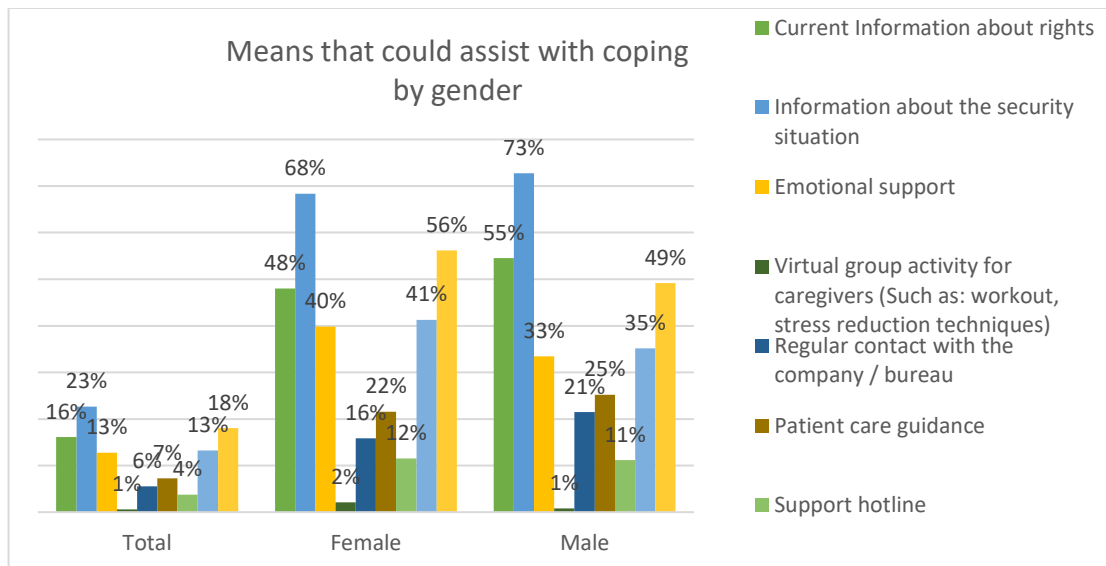
- עובדים מארצות אסיה הביעו רצון ב'מידע על המצב', ב'מידע על זכויות', ב'קו תמיכה' וב'מעורבות משפחת המטופל' בשכיחות גבוהה יותר לעומת עובדים ממדינות מזרח אירופה.

בהתייחס לסוג המענים הרצוי, נמצא קשר מובהק בהתאם למדינת המוצא של העובדת. $(X^2(49) = 225.565, p < 0.001)$. בנייתוח המשך נמצאה תלות מובהקת (כפי שניתן לראות – עובדים מארצות המזרח הרחוק הביעו רצון ב'מידע על המצב', ב'מידע על זכויות', ב'קו תמיכה' וב'מעורבות משפחת המטופל' בשכיחות גבוהה יותר לעומת עובדים ממדינות מזרח אירופה. לעומת זאת, עובדים ממדינות מזרח אירופה הביעו רצון ב'קבוצת מטפלים וירטואלית' בשכיחות גבוהה יותר. לעומת זאת, לא נמצא טרנד של תלות בהתאם לאיזור המוצא בהתייחס לרצון בתמיכה רגשית, קשר עם סוכנות ההעסקה, הדרכה לטיפול במטופל או תמיכה מהמשפחה של העובדת. סוגי תמיכה אלה נמצאו שכיחים יותר בהתפלגות שונה בין ארצות מוצא שונות – עובדים יוצאי מולדובה מעוניינים ביותר בתמיכה של משפחותיהם; עובדים מאוקראינה אינם זקוקים כלל להדרכה על טיפול במטופל, עובדים מאוזבקיסטן מעוניינים בקטן עם סוכנות התיווך בשכיחות הנמוכה יותר ובשכיחות הגבוהה ביותר בתמיכה רגשית.

בהתייחס למגדר, לא נמצא קשר מובהק עם סוג המענה הדרוג ($p > 0.05$)

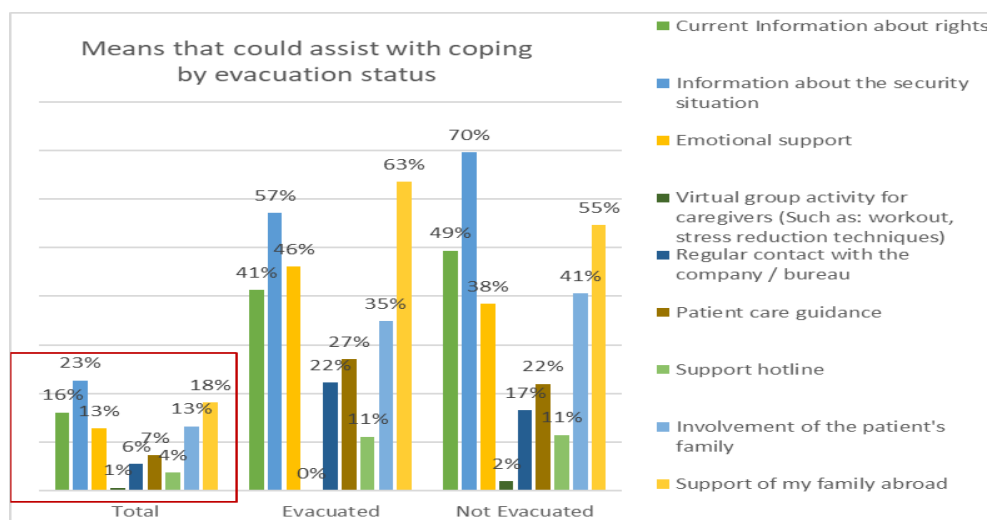

על פי סטטוס פינוי

- עובדים שפונו מעוניינים בשכיחות גבוהה יותר במידע על המצב, ומעורבות משפחת המטופל.

נמצא קשר מובהק לפי סטטוס הפינוי ($p < 0.05$), כך שעובדים שפונו היו מעוניינים בשכיחות גבוהה יותר במידע על המצב, ומעורבות משפחת המטופל. לעומת זאת, עובדים שלא פונו מביתם, היו מעוניינים בשכיחות גבוהה יותר בתמיכה רגשית ותמיכה ממשפחותיהם בחו"ל.

מטרתו המרכזית של הסקר היא ללמוד על הצרכים המיידיים של המטפלים הזרים בסיעוד ולדייק בהתאם את המענים האפשריים. כידוע, השונות בקהילה זו היא רבה ועדיין ניתן להפיק מספר תובנות מרכזיות ממנו:

כללי

- רב המשתתפים מצליחים לשמור על שגרת היום של המטופל
- רובם מתקשים יותר לתפקד כיום כמטפלים אך במידה מועטה
- רובם חווים ירידה במצב הרוח אך מיעוטם במידה משמעותית
- כמחציתם מכירים די טוב את הוראות פיקוד העורף

מענים

- מידע מעודכן על המצב הבטחוני, על זכויות, תמיכה רגשית, תמיכת בני משפחת המטופל ותמיכת בני המשפחה מחו"ל, הם מבין המענים שסימנו המשיבים כשעשויים לסייע להתמודדות שלהם בעת הנוכחית.
- נושאים מועדפים לזכויות, התמודדות עם מצבי סטרס והדרכה על טיפול בזקן במצב חירום

הבדלים

- ככלל יש שונות בין ארצות המוצא, המדינות השונות, מגדר וסטטוס מפונים. עם זאת השונות אינה חוצת מדדים. בולט כי:

יוצאי אוזבקיסטן - מתקשים יותר לשמור על שגרת היום של המטופל, לתפקד היטב כמטפלים, בקיאים פחות בהנחיות הבטיחות וזקוקים יותר לתמיכה רגשית

גברים – מתקשים יותר בתפקוד כמטפלים

נשים – חשות יותר ירידה במצב הרוח, ומעוניינות יותר בהפגת סטרס בוובינארים

מפונים – חווים ירידה משמעותית יותר במצב הרוח, מתקשים יותר לשמור על שגרת הזקן בבית משפחת המטופל ומתקשים יותר לתפקד כמטפלים.

לשאלה פתוחה בה התבקשו לציין כמה עוד ניתן לסייע להם ענו 220 משיבים:

30% ביקשו מידע עדכני על המצב הבטחוני

25% עוד פיצוי כגון ימי חופשה, העלאה בשכר

20% מבקשים קשר רציף עם הלשכות

15% עזרה למעסיקים להבין את הזכויות המעודכנות

10% ביקור עו"ס מהלשכה לתמיכה רגשית

סיכום

תוצאות הסקר תומכות במענים שבחרנו לתת עד כה במסגרת המעטפת. בנוסף, הן מסייעות לנו לדייק תכני וובינארים עתידיים בהתאמה לתת-אוכלוסיות. הן מחזקות את הצורך וחשיבות מתן הדרכה לאורך זמן של עו"סים בלשכות הפרטיות. צורך משמעותי נוסף העולה מן הסקר, שאינו מקבל עדיין מענה מקיף, הוא הצורך במידע שוטף ומעודכן על המצב הבטחוני. אוכלוסיית יוצאי אוזבקיסטן נמצאה כמוחלשת יותר בכמה מדדים ויתכן שנדרש מתן מענה ייעודי נפרד לקהילה זו. אנו ממליצים לבצע סקר נוסף במידה שהמלחמה תמשך לאורך זמן כדי לבחון את הצרכים והמגמות פעם נוספת.

קישורים לשאלון:

סקר ברוסית:

<https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?subpage=design&FormId=DcnkiZzj20miqu634Cx3hkTb8lbwuppEoRHHwySLPB5UNVdXWUw2V001ODA3UDBaTUVVVkNYR1VRMS4u&Token=4821ea7737434a518b646df98a1360d3>

אנגלית:

<https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?subpage=design&FormId=DcnkiZzj20miqu634Cx3hkTb8lbwuppEoRHHwySLPB5UQ0pZUVpGNIRBUIVHTkVWSTJMUDRMWVcwQi4u&Token=a3fc44add43146b9b69c7c7db8314618>